

Memento!

Padla veličina je in ostane predmet zanimanja. Nekateri promatrajo z obžalovanjem njen sedanji položaj, drugi se rajši pečačo s preiskovanjem razlogov, ki so povzročili padec. Poslednje gledanje je koristnejše radi primera. Takšna padla veličina je Francija. Njena bodočnost spada v rubriko ugibanja in prerokovanja, ki ga ne smatramo za svoj posel. Rajši obrnimo svojo pozornost vzrokom velikega francoskega poraza. Predsednik francoske vlade maršal Petain je te razloge kratko in jasno tako določil: Premalo oboroževanja, premalo naraščaja, premalo zaveznikov. O prvem in tretjem razlogu ne bomo podrobneje razpravljali, ker ležita na področju zgrešene državne politike, notranje in zunanje. Bolje se hočemo upoznati z drugim razlogom, ker leži na področju ljudske npravstvenosti.

Premalo naraščaja! Celo stoletje je padalo število rojstev v francoskih družinah. Pred 100 leti se je rodilo v nekem francoskem kraju 150 otrok, letos pa jih bo samo 12. Leta 1876. je bilo milijon novorojenih otrok, leta 1936. pa samo 630.000. Slika je še strašnejša, če se vzame v ozir samo čisti prirastek (po odbitku mrtvih). Po tem računu se vidi, da je leta 1937. Francija izgubila 40.000 ljudskih življenj, medtem ko je Italija v istem letu pridobila 424.000 novih malih državljanov. Sedaj je Francija poražena, Italija pa pridobiva brez enega strela francoske pokrajine. Leta 1937. je bilo 350.000 porok, naslednje leto pa samo 270.000. Jasno je, da je to moralo voditi v katastrofo. Zanimiv pojav je tudi bilo razmerje med številom starih in mladih ljudi v Franciji. Dejstvo, da je v Franciji veliko število starih ljudi, so nekateri krivo tolmačili kot dokaz narodnega zdravja in narodne sile. V resnici pa to ni dokaz življenjskosti, marveč

propadajoče narodne sile. Država, kjer je 88 odstotkov ljudi starejših ko 60 let in samo 16 odstotkov mladine izpod 20 let, stvarno izumira. Starci gredo v grob, naslednikov pa nimajo, ker ni mladine.

Tako je Francijo upropastila nemoralnost, ki se je zajedla globoko v ljudske množice. Francoska ljudska duša je bila zmaterializirana. Življenjsko geslo se je glasilo: Uživajmo! Otroci so izvajanju tega gesla samo v napotje. Zato francoske družine niso hotele več dajati dovoljno število otrok narodu in državi. Jako je tudi bil razširjen med francoskim ljudstvom alkoholizem. Po pričevanju francoske »Akademije za medicino« propade vsako leto devet milijard frankov samo delavskega denarja za pijančevanje. Sloviti francoski zdravnik dr. Vernes je ugotovil, da je radi alkoholizma in spolnih bolezni število umobolnih naraslo na 200.000, vsled česar se ne more zgraditi dovolj umobolnic. S tem v zvezi je pustošenje jetike med ljudstvom. Od 100 smrtnih primerov odpade 16 na jetiko, 14 pa na posledice pijančevanja.

To je memento Francije, ki kliče vsakemu narodu: Spomni se, da vodi materialistična (zgoj na telo se ozirajoča), nekrščanska morala (npravstnost) vsak narod v pogubo in propad! Tudi našemu narodu velja ta memento. Zakaj tudi k nam je prodrla tista pogubonona kultura, ki pozna samo uživanje in beg od rojenja otrok. Krilatata beseda o modernem zakonu brez otrok ali s čim manjšim številom otrok se je razširila ne samo med višjimi in nižjimi sloji mest, marveč je tudi prodrla v trge in vasi in celo do najnižjih slojev. Pogled v rojstne in mrtvaške knjige naših župnij nam nudi žalostno sliko naše populacije (ljudstva) in nezadovoljive izgleda v bodoč-

nost, Slovenija potrebuje čim več otrok, čim več božjega blagoslova, narodnega, gospodarskega in kulturnega. Pristojni činitelji naj storijo vse, kar je možno in potrebno, da se pomaga ter daje prednost družinam in osebam s mnogo otroki ter da se prepreči splavljanje nerojenih.

Jugoslovanski škofje so v postnem pastirskem listu za lansko leto z resno in tehtno besedo opozorili na namen zakona: dajati cerkvi in državi potomstvo. Zakonci, ki tega namena ne izpolnjujejo, grešijo proti Bogu, ker prelamljajo njegovo zapoved; grešijo proti sebi, ker s tem, da nočejo otrok, se oropajo najgloblje sreče družinskega življenja ter utehe in podpore za stare dni; grešijo zoper Cerkev, ki ji jemljejo naraščaja; grešijo zoper narod in državo, katerima pripravljajo počasen in nečasten konec. V prejšnjih časih je razsajala črna kuga ter pustošila cele kraje in dežele. Sedaj je zavladala bela kuga, ki je še večja nevarnost za narod. Naj se starši ne bojijo številnih otrok, ki res povzročajo mnogo skrbi, pa tudi mnogo veselja. Na žalost pa je mnogo žena, ki nočejo biti matere-roditeljice, marveč samo uživateljice. Mnogo je okrutnih mater, ki bi lahko dete rodile in odgojile, pa napadejo s pomočjo brezvestnih ljudi življenje otroka, skritega v lastnem telesu, ter postanejo ubijalke. Vsi, ki pomagajo pri tem zločinskem poslu: babice, zdravniki, naj vedo, da kti nedolžnih otrok, s katero so omadeževali svoje prste, vpije v nebo po maščevanju. Povsod naj se spoštujejo božji zakoni: od posameznikov, v družinah, v državi. Država je taka, kakršna so družine in ljudje, iz katerih sestoji. Krščanske družine z mnogoštevilnim potomstvom so najmočnejša opora države. Narod brez otrok pa je narod brez bodočnosti.

Odločni koraki za izboljšanje prehrane

Bridke posledice enoletne evropske vojne

Posledice nadenoletne evropske vojne in pomorske zapore ali blokade se že bridko občutijo tudi v vseh nevtralnih državah. Nasledki vojne so: naraščajoča brezposelnost radi pomanjkanja surovin ter skrcenje življenjskih potrebščin. Kot spremljevalci naraščajoče bede so znatno dvignili glave brezvestno špekuliranje z živili, navijanje cen najpotrebnejšemu, kopičenje živil pri bogatejših slojih in nevarna nejevolja pri bednejših ljudeh, ki ne zmagujejo več previsokih izdatkov za najpotrebnejše.

Radi kratko naštetih vojnih pojavov v vseh nevtralnih državah je storila tudi naša vlada mnogo, da se vojno gorje vsaj znatno zajezi, če ga že ni mogoče povsem iztrebiti ter odpraviti.

Izšlo je v teku vojne že več protidruginjskih odredb, ki so se pa izkazale v praksi kot nezadostne in so jih razni špekulanti celo izrabljali v to, da so si nakopičili razne zaloge in nezno dvignili cene žitu, moki, masti, olju itd.

Odgovorna mesta proti špekulaciji in za finančno pomoč

Skrajno brezvestna zloraba obče bede, pomanjkanje ter ljudska nejevolja so napotile naša vodilna ter odgovorna mesta, da so začela nastopati z vso ostroostjo proti naraščajoči špekulaciji in gledati na to, da bo za bodoče preskrbljeno za ljudsko prehrano in se bo nuda finančna pomoč industrijskim krajem.

Važna zagotovila predsednika vlade

Zadnjo soboto se je udeležil na banovini v Ljubljani konference glede izboljšanja prehrane in pobiranja draginje v dravski banovini predsednik vlade g. Dragiša Cvetkovič. Ob tej

priliki je podal g. predsednik izjavo, v kateri je rekel med drugim zlasti to, da je izdala vlada najstrožje ukrepe proti vsem, ki skušajo z umetno špekulacijo neutemeljeno zviševati cene življenjskim potrebščinam. Pripori (internacija) s prisilnim delom bodo običajna kazen za vse vrste špekulantov. Najstrožje nadzorstvo upravnih organov bo opomin za vse upravne uradnike, ki bi jemali svojo dolžnost na lahko roko. Prehrana ne bo samo zagotovljena, ampak bo tudi po znosnih cenah, ki morajo odgovarjati današnjim razmeram.

Glede brezposelnosti so po zagotovilu ministrskega predsednika sprejeti ukrepi, ki bodo zagotovili delavcem stalno delo ter zaslužek. Vlada bo začela v najkrajšem času z javnimi deli, katera bodo v znatno pomoč delavstvu.

Ukrepi banovine, vlade, Prizada in prosvetnega ministra

Navedena izjava predsednika vlade je zamčala, da bo v bodoče prehrana Slovenije zagotovljena in da bo storila dravska banovina vse za pobiranje draginje.

Na sobotni konferenci so voditelji Slovenije s predsednikom vlade obravnavali tudi vprašanje posojila banovini za nabavo nujnih življenjskih potrebščin Slovenije.

Ban dr. Natlačen je zastopal stališče, da je potrebno pooblastilo za najetje kredita do 100 milijonov dinarjev. Ta kredit bi služil kot obratni kapital za nakup žita. Predsednik vlade je naročil, naj banovina zaprosi za to pooblastilo in ga bo takoj dobila. Na razpolago bo tudi potreben denar za posojilo.

Do konca novembra mora biti po odredbi vlade v Sloveniji zgrajenih pet skladišč za žito. Štiri že delajo.

Osrednja vlada je dovolila 100 milijonov dinarjev kot obratni kapital mestnim in onim občinam, ki so pretežno delavske, brezobrestno. — Pripravljena je uredba o šestmilijardnem notranjem posojilu, ki se bo porabilo za javna, zlasti za melioracijska dela. Od tega šestmilijardnega posojila se bo letno porabilo po dve milijardi. Z deli bodo pričeli že letos v oktobru. Načrti so na splošno že izdelani. Kolikor se tiče gradbenih del za Slovenijo, se bodo dela še določila v sporazumu z banovino in bivšim ministrom za gradbe dr. Krekom.

Vlada pripravila uredbe o preskrbi prebivalstva z živili. Po teh uredbah bo preskrbljeno, da bo po vseh delih države dovolj žita in moke. Ugotovljeno je, da bo letošnji pridelek koruze zelo dober. Koruza bo tudi dozorela. Po uredbi bo določeno, če bo potrebno mešanje pšenične moke s koruzo, tako da bomo dobili v vsej državi enoten kruh in enotno ceno.

Na seji Prizada je bilo sklenjeno, da se poleg 900 uvoznic za 900 vagonov žita, ki so bile doslej izdane za uvoz v Slovenijo, do prihodnje seje Prizada, ki bo ob koncu septembra, izda še 1000 uvoznic v isti namen.

Da se skrb za prehrano siromašnih otrok ne bi prepustila naključju in zasebni pobudi, je prosvetni minister dr. Anton Korošec podpisal odlok, s katerim naroča vsem šolskim oblastem, da morajo pri vsaki šoli, v vsakem večjem naselju organizirati šolsko kuhinjo, kjer pa ta že je, jo morajo razširiti, da more sprejeti več otrok. Sredstva za ustanovitve, zirozoma razširitev teh kuhinj se bodo zbrala od državnih ustanov, občinskih sredstev, ženskih društev, dobrodelnih, narodnih in domoljubnih organizacij, od premožnejših staršev, preskrbljenih otrok in od posebnih prireditev, ki se bodo prirejale v korist tem kuhinjam.